

Handläggare
David Ulmér
Telefon: 08 508 294 64

Till
Kommunstyrelsen

Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16

Reviderat utredningsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

1. Fastighetsnämnden medges rätt att utreda förutsättningarna för upprustning och ombyggnad av stadsbiblioteket till en utgift upp till sju miljoner kr.
2. Utgifterna för 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget.
3. Utgifter för kommande år behandlas i budget 2024.

Sammanfattning

Stockholms stadsbibliotek ritades av Gunnar Asplund och invigdes den 30 mars 1928. Stadsbibliotekets framtid har varit en aktuell fråga under hela 2000-talet. Flera ansatser till utveckling, upprustning och modernisering har gjorts men inte realiserats.

Fastighetsnämnden och kulturnämnden har fattat parallella reviderade utredningsbeslut om teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av stadsbiblioteket.

Projektet innehåller en teknisk upprustning samt en verksamhetsanpassning. I upprustningen ingår byggnadens tekniska installationer (el, VA-ledningar, värme samt eventuell kyla), tak, fasad och fönster. Härutöver berörs utemiljön kring stadsbiblioteket som idag upplevs otrygg; åtgärder för att utemiljön ska upplevas som trygg ska utredas.

Biblioteksverksamheten deltar i utredningsarbetet och har uttalat ett behov av anpassningar av byggnaden för att i högre grad möta dagens behov. Det handlar om att utöka de publika ytorna. En yta för Speakers corner där författare och andra aktörer kan hålla föreläsningar, debatter och föredrag utreds. Vidare är avsikten att utöka antalet toaletter (inklusive RWC) samt ytor för barnvagnar.

Härutöver planeras trygghetshöjande åtgärder för medarbetarna. På plan sex utreds de administrativa ytorna för ett mer flexibelt kontor.

Stadsledningskontorets samlade bedömning är att projektet är angeläget för staden och kommer bidra till måluppfyllelse för flera av stadens mål.

Stadsledningskontoret konstaterar att projektet är omfattande, komplext och kräver kloka avvägningar. Allt detta behöver beaktas när tids- och kostnadsbedömningar görs samt att fastighetsnämnden och kulturnämnden iakttar återhållsamhet i planering av åtgärder och genomförande i syfte att hålla ned kostnader och därmed hyresnivån.

Bakgrund

Fastigheten Spelbomskan 16 består av Stadsbiblioteket och de intilliggande basarerna utmed Sveavägen. Stockholms stadsbibliotek ritades av Gunnar Asplund och invigdes den 30 mars 1928. Stadsbibliotekets framtid har varit en aktuell fråga under hela 2000-talet. Flera ansatser till utveckling, upprustning och modernisering har gjorts men inte realiserats. Sedan år 2017 är fastigheten klassad som ett byggnadsminne.

I december 2019 fattade kommunfullmäktige beslut om renoveringsåtgärder för stadsbiblioteket samt basarerna. Projektet pågår och beräknas vara färdigt 2024. I samband med nämnda projekt har ytterligare information om fastighetens skick blivit känt. Fastighetskontoret konstaterade att skicket på Stadsbiblioteket var sämre än vad som tidigare bedömdes.

Den 29 mars 2022 fattade Fastighetsnämnden och kulturnämnden parallella utredningsbeslut om teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av stadsbiblioteket. Fyra miljoner kr avsattes för utredning och projektet bedömdes inte överstiga en total projektsumma om 300 miljoner kr. Under utredningsskedet har fastighetskontoret reviderat kostnadsbedömningen för hela projektet, som nu i sin helhet bedöms överstiga 300 miljoner kr.

Den 6 december 2022 fattade fastighetsnämnden och kulturnämnden parallella reviderade utredningsbeslut om teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av stadsbiblioteket.

Fastighetsnämnden har även i ett separat ärende fattat ett genomförandebeslut för markarbeten i syfte att förnya vissa träd utanför stadsbiblioteket (dnr FSK 2022/585).

Enligt stadens *Regler för ekonomisk förvaltning* ska utredningsbeslut för investering där utgiften bedöms överstiga 300 miljoner kronor, som avser uppdrag till fastighetsnämnden att utreda utveckling och/eller upprustning av fastighet eller anläggning för annan nämnds räkning, beslutas av kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets avdelning för stadsutveckling och lokalförsörjning.

Ärendet

Projektet innehåller en teknisk upprustning samt en verksamhetsanpassning. I upprustningen ingår byggnadens tekniska installationer (el, VA-ledningar, värme samt eventuell kyla), tak, fasad och fönster. Härutöver berörs utemiljön kring stadsbiblioteket som idag upplevs otrygg; åtgärder för att utemiljön ska upplevas som trygg ska utredas.

Biblioteksverksamheten deltar i utredningsarbetet och har uttalat ett behov av anpassningar av byggnaden för att bättre möta dagens behov. Det handlar om att utöka de publika ytorna med ca 400 kvadratmeter (från dagens 2 500 till 2 900). Bland annat är den nuvarande barn- och ungdomsavdelningen för liten och inte anpassad för den diversifierade målgruppen 0-18-åringar. En yta för Speakers corner där författare och andra aktörer kan hålla föreläsningar, debatter och föredrag utreds. Vidare är avsikten att utöka antalet toaletter (inklusive RWC) samt ytor för barnvagnar. Härutöver planeras trygghetshöjande åtgärder för medarbetarna. På plan sex utreds de administrativa ytorna för ett mer flexibelt kontor.

Projektets preliminära tidplan ser ut enligt följande:

Inriktningsbeslut	Q2 2023
Genomförandebeslut	Q2 2024
Produktion	2025 – 2027

Projektet planeras att vara färdigt till stadsbibliotekets hundraårsjubileum 2028.

Det kommer bli aktuellt med evakuering av verksamheten under produktionstiden. Frågan och dess finansiering kommer att behöva utredas.

Fastighetsnämnden bedömer att utredningsutgiften inför inriktningsbeslut uppgår till sju miljoner kronor. Det är en ökning med tre miljoner jämfört det första utredningsbeslutet. Kostnaden

inryms enligt nämnden inom fastighetsnämndens långsiktiga investeringsplan 2022 och 2023.

Ökningen av utredningsbudgeten är för att finansiera kanalisation för el, takavvattning, ny trädart, fasadkulör samt att en del förstörande prover av inbyggda värmestammar behöver göras inför inriktningsbeslut. Sedan tidigare har en del tekniska utredningar genomförts avseende bland annat tak, fasad, fönster, utemiljö samt verksamhetsanpassningar. Programhandlingar för verksamhetsanpassningarna hör till det som genomförts.

Projektet kommer innebära en ökad hyreskostnad för kulturnämnden.

Renoveringen bedöms kunna reducera energianvändningen till följd av värmeledningsbyte med tillhörande isolering. Byte av radiatorer/konvektorer förväntas ge ett bättre inomhusklimat.

Fastighetsnämnden identifierar vissa risker i projektet. Enligt Stadsmuseets kulturhistoriska klassificering har byggnaden ”synnerligen höga kulturhistoriska värden” (blått). I det här ärendet krävs bygglov samt tillstånd från Länsstyrelsen. Flera av riskerna är kopplade till eventuellt utdragna tillståndsprocesser till följd av byggnadens höga kulturvärde. Härutöver lyfts eventuella överklaganden (som i sin tur ger förseningar) samt den generella risken för ytterligare prisökningar som varit extra påtaglig under 2022. Vidare nämns hantering av miljöfarligt avfall samt evakueringskostnader som en risk.

Fastighetsnämnden och kulturnämnden betonar att det är viktigt att utreda förutsättningarna för stadsbibliotekets tekniska delar för att säkerställa byggnadens driftsäkerhet och att myndighetskrav uppfylls. Vidare bedöms en utveckling av stadsbibliotekets lokaler nödvändig för att tillgodose besökarnas behov, inte minst mer publika ytor för barnverksamheten.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Enligt kommunfullmäktigesbudget 2023 anges att alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv. I budgeten skrivs att biblioteken är kulturinstitutioner som behöver utvecklas. En upprustning och anpassning av stadsbiblioteket är i enlighet med detta mål.

Projektet har ett tydligt fokus mot barn och ungdomar i och med tillskapandet av fler ytor som är anpassade till målgruppen. I ett av målen i *Budget 2023* anges att alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.

En del av projektet syftar till att förbättra arbetsmiljön och tryggheten för medarbetarna. *Budget 2023* innehåller dels en aktivitet att kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden ska arbeta för ökad trygghet i stadens bibliotek, museer, och evenemang utifrån ett barn-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv men även ett mål om att medarbetare i Stockholm stad ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

Stockholms stad vision 2040 fastslår bland annat att viktiga kulturmiljöer ska bevaras och att biblioteken utgör viktiga mötesplatser som främjar barns och ungas lust att läsa att lära. Projektet kommer kunna bidra i det här avseendet.

Stadsledningskontoret noterar att det för närvarande pågår tre projekt på samma fastighet. Projekten har olika inriktningar, omfattning och tidsplaner. En större renovering är i genomförandeskede just nu. Fastighetsnämnden har nyligen fattat ett utredningsbeslut om markarbeten för en i sammanhanget mindre summa. Ärendet som är aktuellt nu är i ett tidigt skede men den totala kostnaden för projektet bedöms överstiga 300 miljoner kr.

Fastighetsnämnden skriver att frågan om evakuering av biblioteksverksamheten och dess finansiering behöver utredas. Stadsledningskontoret anser att evakueringslösningen bör bli väl avvägd utifrån verksamhets- och kommunalekonomisk synpunkt.

Stadsledningskontoret konstaterar att projektet på många sätt är prioriterat för staden. Det handlar både om den verksamhet som bedrivs i fastigheten men även byggnadens höga kulturvärde. Det sistnämnda gör projektet dyrare och svårare än många andra projekt. Det är viktigt att ta hänsyn till projektets komplexitet när tids- och kostnadsbedömningar görs samt iaktta återhållsamhet i planering av åtgärder och genomförande i syfte att hålla ned kostnader och därmed hyresnivån.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Jonas Claeson
T.f avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Stadsdirektör	2022-12-19
Jonas Claeson, Tf. avdelningschef	2022-12-16